

Aranyi László:

Marstelepések - 1962
dokumentumregény

© - Aranyi László

Jelen kézirat egyetlen része-részlete sem használható fel hivatkozás céljából sem!

Ez a történet valós eseményeket dolgoz fel. A szereplők nem kitalált személyek. Rokonaik biztonságának érdekében eredeti adataik megváltoztatásra, elhallgatásra kerültek.

A párbeszédok utólagos rekonstrukciójáért köszönet illeti a naplóját rendelkezésemre bocsátó, ifj. Valerij Surint.

1958. június 29-i űrtörvény, a Space Act, kimondja: a NASA-nak kötelessége a rendelkezésére álló információkat megosztani azon ügynökségekkel, amelyek nemzetvédelmi, nemzetbiztonsági munkát végeznek, amennyiben az adott információk katona szempontból lényegesek lehetnek...

A NASA egyébként kiadhat minden általa szerzett információt a nagyközönségnek, kivéve, ha

a) az alkotmány vagy az érvényes törvények értelmében az adott információt az ügynökség köteles visszatartani;

b) az információt titkosítják, mivel az a nemzetbiztonsági érdekeket valamilyen formában érinti.

Néhány hónapja a postaládámban levelet találtam, 3 db memóriakártya kíséretében. (Később kiderült, az adathordozókon pontosan ugyanazok az állományok szerepeltek – a biztonság kedvéért.) Íme, a levél:

Tisztelt Aranyi Úr!

Nagyra értékelem az elmúlt évtizedekben kifejtett kutatómunkáját, különösen az úrkutatásban és az úrhajózásban zajló visszasságok leleplezésével kapcsolatos tevékenységét. Néhány évvel ezelőtt még álmodni sem mertem róla, hogy valaha is kapcsolatba kerülök ezzel a témával, s általa Önnel. Bizonyos eseményeknek köszönhetően életem iránya gyökeres fordulatot vett. De nem szeretnék előre szaladni.

Tudom, mennyire kényes a tekintetben, amikor levelet vagy üzenetet kap, szeretné pontosan tudni a küldő nevét, s adott esetben végzettségét, további adatait. Emiatt akár vaskalaposnak is tarthatják, ám én pontosan értem indíttatását, ezen az úton is szeretne meggyőződni az üzenet küldőjének valódiságáról; szemtől-szembe, nyílt lapokkal szeret játszani, a taktikázás, a kivárás, a számító jellegű viselkedés, nem az Ön asztala. Személyes hitelességre törekvő kutató számára ez már-már kötelező igyekezet. Jelen esetben azonban mégsem fedhetem fel személyazonosságomat, különösképpen semmi értelme sem lenne, hiszen levelem kézhezvételekor én már igencsak messze járok majd, és annak valószínűsége, hogy valaha is személyesen találkozunk, nem számottevő. A hátramaradt rokonom nyugalma is szeretném megőrizni, megkímélni őket az esetleges – és teljesen felesleges – zaklatásoktól. „Távozásom” teljesen tiszta és egyértelmű körülmények között történt – mármint az utánam kutatást végző hatóságok erre a következtetésre fognak jutni. Ám mindezek legfeljebb az utóöngések lesznek, a végső akkordjai egy rendkívül összetett, alapos, az utóbbi néhány évben végzett kutatófelderítő munka esemény-sorozatában.

Azért sem kívánom felfedni kilétem, mert hiszen nem egyedül dolgoztam. Kutató-társaim, barátaim nélkül soha sem értem volna el oda, ahol most vagyok. Emellett, soha sem sikerült volna felderítenem ezt az egészen elképesztő és hihetetlen történetet, nem lehetett

volna részem ebben a kalandban, és nem adhatnám át Önnek a mellékelt állományokat, hogy – ha van ehhez indíttatása és bátorsága (kinek lenne, ha nem éppen Önnek?), akkor nyilvánosságra hozza azok tartalmát – az Önnek megfelelő módon és időben.

Barátaim-segítőtársaim miatt nem kell aggódnom, ők külföldön telepedtek le, s természetesen figyelemmel kísérik az Ön munkásságát, és tevékenységét. Ennek függvényében is alakítják majd további sorsuk. Nem gondolnám, hogy valaha is kapcsolatot keresnének Önnel, legalábbis ebben egyeztünk meg, de az élet furcsa dolgokat szokott olykor elébünk tenni, és nem lehet mindig végleges döntéseket hozni.

Említettem, immár távol vagyok Öntől, és a barátaimtól, kutatótársaimtól is. Valószínűleg véglegesen elváltak egymástól útjaink, ha kapcsolatba próbálnánk lépni, az számukra – jelen helyzetben – beláthatatlan következményekkel járna. Közös munkánk eredményét a magam számára is megőriztem, ez részben nosztalgia, részben törekvés az események pontos és biztonságos dokumentálására. Ha valamit meg szeretnénk őrizni, akkor cselekszünk helyesen, ha több példányban is lemásoljuk azt, az egyes másolatokat pedig a többitől távol helyezzük el. Ebben a szellemben igyekeztem én is eljárni.

Miért éppen Ön? Tudom, utánajártam, Ön nem a maga igazát keresi, hanem az igazság útján jár. Ezért merem Önre bízni a mellékelt állományokat. Kérem, tartalmuk alapján, állítson emléket mindazoknak, akik ezt megérdemlik, és leplezze le mindazokat, akik erre rászolgáltak. Ehhez nem kevés bátorság kell. Hiszem, Ön rendelkezik vele. Ám azzal is tisztában vagyok, ennek sokan nem fognak örülni. Ki tudja? A mai világban már az őszinteség is „megengedett”, a sok-sok hazugság, megtévesztés, félrevezetés úgylis elnyomja...

Arról is feltétlen tájékoztatnom kell, munkája eredményéről valószínűleg soha sem fogok értesülést szerezni, azaz nem tudhatom az elkövetkezendő időkben, hogy valóban rászolgált-e a bizalmamra, és élt-e az Ön számára felkínált különleges, páratlan és egyszeri lehetőséggel, lelkiismeretesen cselekedett-e.

Nem említettem még egyetlen szóval sem, mit is tartalmaznak a mellékelt adatkártyák. Megtalál rajtuk mindent, s akkor rájön. Ha feldolgozásuk közben kérdése merül fel, önmagának kell megkeresnie a válaszokat, nem lesz ugyanis lehetősége kinek feltenni azokat. Amikor ugyanis ezeket a sorokat olvassa, én már úton leszek a Mars felé egy olyan űrhajóban, melyet az 1962-es marsraszállás egyik hősének, Valerij Surinnak az unokája irányít.

Ég Önnel és sok sikert kívánok!

1.

1961. július 4-e volt, keddi nap. A Függetlenség Napja.

A Proton hordozórakéta tetején, a kozmonautáknak otthont adó űrkabinon, megcsillant a hajnali napfény legelső sugara. A rakéta többi része még részlegesen árnyékba borult, a kilövőpad mellett felállított reflektorok csak testének egy részét világították meg. Sejtelmes pára lengte körül, emiatt alakja elmosódott, kissé vibrált.

Az űrkabin felső részéről hiányzott a mentőtorony, s az ejtőernyőknek helyet adó rekeszek. A lehető legnagyobb súlyt szerették volna megtakarítani. Minden gramm számított. Emberi életek múlhattak rajta.

Az űrkabin hófehér oldalán aranszínű betűk adták a világ tudára a nevét: Aelita. A felirattal átellenes oldalon vörös zászló - a bal felső sarkában sarló és kalapács – hirdette büszkén a szovjet nép szorgalmát, kitartását és erejét. A zászló alatt, immár a műszaki egység oldalán, függőlegesen lefelé haladva, az ugyancsak hófehérre festett burkolaton, a CCCP felirat díszelgett vörös betűkkel. A Proton hordozórakéta további részének kifestésével nem foglalkoztak. A festéknek is van súlya.

A rakéta mellett, mint valamiféle testőr, a szervíztorony magasodott. A légénység beszállását szolgáló híd már visszahúzódott, esetleges rendellenes működés esetén még bőven volt idő közbeavatkozni. A toronyból kinyúló karok biztos helyzetbe rögzítették és tartották a 700 tonnát is meghaladó rakétát. Alig néhány ember sűrűlődött a számukra kijelölt posztokon.

A hajtóanyagtartályokat már régen feltöltötték a rendkívül mérgező, és ezért különleges bánásmódot igénylő, ám normál hőmérsékleten kezelhető, a rakétában akár hetekig is tárolható aszimmetrikus dimetil-hidrazin és dinitrogén-tetraoxid keverékével. Ez az elegy igen hasznos volt abban az esetben, ha a fellövés során valami probléma adódott, ugyanis nem kellett leereszteni és újratölteni az ismételt indítási kísérlet során a teljes, több száz tonnás mennyiséget. Gigászi hűtőberendezéseket sem igényelt tárolása. A végtelen orosz sztyeppéken, ha el is párolgott valamennyi belőle – eloszlott. Kimutathatatlan volt az általa keltett szennyeződés. Fajlagos tolóereje nem volt éppen optimális, a jelen célnak azonban tökéletesen megfelelt. Gyűjtőrendszert sem igényelt.

A Proton hordozórakéta, csúcán az Aelita űrhajóval, s annak műszaki egységével az eget célozta meg. Oda készült. Magányos

volt, mint a hegycsúcs végső támadására készülő hegymászó. Csak a maga erejében bízhatott.

Közelben, s távolban teljesen jellegtelen és unalmas táj terült el. A vöröses, dimbes-dombos talajt csak néhol szakították meg a fűszerű növények kisebb-nagyobb zöldes foltjai. Elszórtan néhány technikai jellegű épület, szerkezet, is feltűnt, tartályok, szállító-kocsik, daruk, egyebek. Szürkés, aszfaltozott utak pókhálószerű hálózata övezte a kilövőpadot, középen a „pókkal”, a szervíztorony-támogatta hordozórakétával. Déli irányban a távoli Tyuratam legmagasabb épületei bontakoztak ki a pirkadati fényben.

A kilövőpadtól biztonságos távolságban felépített dísztribün is üres volt még. Ezúttal a rokonok, a párfunkcionáriusok, a tudósítók, a szakszervezeti vezetők és katonák is távol maradtak az eseménytől. Az előkészületek a legnagyobb titokban zajlottak. Sokan, még a munkások közül sem tudták, mi is a repülés valódi célja.

A fellövésig még bő félóra volt hátra. Szigorú precizitással zajlott az ilyenkor szokásos procedúra. Az úrkabinban Vlagyimir Siskin parancsnok, Valerij Surin fedélzeti mérnök, és Tatjana Kuznyecova csendesen, gondolataikba merülve hallgatták az irányítóközpont vezetőjét, amint a telemetrikus adatokat ellenőrzi.

- Kabinnyomás?
- Rendben.
- Kabinszelepek?
- Zárva.
- Energiaszint?
- Hibahatáron belül.
- Oxigén szint?
- Rendben.
- Akkumulátorok?
- Teljes töltésen.

...És így tovább. A parancsnok mélyet sóhajtott, s maga elé bámult üres tekintettel. Közvetlen előtte az úrhajó kezelőpultja, rajta kapcsolók, nyomógombok és kijelzők tömegével. A fények nyugodt, egyenletes, zöld színben világítottak. Eddig semmi probléma nem adódott.

Jobbján fedélzeti mérnöke, balján kutató úrhajósa. Amikor a felkészülés elkezdődött, még nem ebben az összeállításban vágtak neki a feladatnak. Aztán valami történt, valakik hirtelenjében megváltottatták a programot, s a mellérendelt kozmonauták egyikét ki is cserélték. Kuznyecova került a korábban kijelölt úrhajós helyére. Tatjana nem rendelkezett komoly tapasztalatokkal, nem kapott kato-

nai kiképzést, pilóta végzettsége sem volt, azaz nem hajtott végre kísérleti repüléseket berepülő-pilótaként, de még ejtőernyős gyakorlattal sem rendelkezett. Egyetlen módon kapcsolódott a repüléshez, férjén, Valerij Surin révén.

A parancsnoknak semmi beleszólása sem volt a legénység összetételébe, és még csak véleményezési joga sem. Párt- és katonai döntés volt. Azzal sem tudott mit kezdeni, hogy a felkészülés során szinte csakis és kizárólag túlélési feladatoknak tették ki őket, illetve vészhelyzeteket kellett kezelniük. A mesterséges szituációk arra is tökéletesen alkalmasaknak bizonyultak, hogy megfigyeljék együttműködési készségüket, és azt, vajon miként birkóznak meg a számukra kijelölt próbatételekkel. A veszteség nem számított. Bármikor találtak rá embereket, hogy örömmel és készségesen a helyükre lépjenek. Ezzel ők is teljes mértékben tisztában voltak. Igyekeztek tehát képességeik maximumát nyújtani, és még olyan adottságaikat is bevetni, amelyekről gyakran ők maguk sem tudtak. A gyorsított felkészülés során végül ők bizonyultak a legsikeresebb kozmonautatriónak.

Surin berepülőpilóta volt, a 40-es évek végén még a V-2-vel is repült. Később a legtitkosabb kísérleti járműveket tesztelte, következőképpen, igazi munkájáról nagyon keveset tudtak. És azokat az ismereteket is titokban tartották. Felesége, Tatjana műszaki egyetem évei alatt hosszútávú futó versenyeken vett részt, az Universiádékon szerepelt több-kevesebb sikerrel. Diplomázása után házasodtak össze. Gyermeük nem volt. Aztán, teljesen hirtelen és váratlanul, egyszer csak behívatta a párt megbízott embere, és valami egészen váratlan és döbbenetes ajánlatot, kérést tett felé. Viszszautasíthatatlan volt.

Siskin, a parancsnok, háborús hősként írta be nevét már fiatalon is a történelembe. Számos kitüntetést kapott a Nagy Honvédő Háborúban való részvételéért. Akkoriban vesztette el a családját is. Soha nem nősült többé újra.

Harci gépek pilótájaként tűnt ki, több tucat légi csata győzteseként. Zseniális helyzetfelismerő képességének, bátorságának, vakmerőségének köszönhetően mindezt. Nem volt mit vesztenie. Senkije sem maradt.

A háború után nem szerelt le. Tehetségét és rendkívüli képességeit látva a felső katonai vezetés úgy ítélte, egyike lesz azoknak, akik a legújabb, legkorszerűbb – s ezzel együtt természetesen – a legtitkosabb eszközöket tesztelik majd. Surint már régebről ismerte.

Amikor a II. Világháború követően Németországból V-2-es rakéták százait szállították a Szovjetunióba, nyomban kiderült, számos közülük pilótakabint hordozott; a cél azonnal világossá vált, a németek egyrészt kamikaze-pilótákat akartak bevetni, másrészt, komolyabb tervekkel is rendelkeztek, embereket küldtek a világűrbe.

A Hrunyicsev gyár ekkoriban már ontotta magából az erősebbnél-erősebb rakétahajtóműveket (évekkel később a Proton hordozó-rakéta is itt készült), alkalmas kozmodromok is rendelkezésre álltak, technikailag azonban nem tartottak ott, mint a V-2-es. Akkoriban legalábbis nem. A hadiszákmány műszaki-technikai színvonalának, és működésének feltárását követően sorozatos próbák jöttek, mindezek eredményeként pedig, 1947. május 17-én, Szergej Anohin sikeres ballisztikus repülést, azaz űrgrázt hajtott végre az egyik V-2-es rakétával.

A Föld megkerülését a V-2-esből továbbfejlesztett Szozuz űrhajókkal tudták végül megvalósítani, ugyanis a németektől származó hadiszákmány keretében nem sikerült a Föld körbepülésére is alkalmas A-9/A-10 kétlépcsős rakétákból szerezni. Azok az Egyesült Államokhoz kerültek. A Holdra már a Szozuz, majd később a Proton rakéta vitte a szovjetek előőrseit. A még hatalmasabb szovjet rakéta, a TMK-1 Projekt (Nehéz Bolygóközi Űrhajó) keretében az N1 fejlesztése akadozott, az amerikaiak jóval előrébb jártak Wernher von Braunnak köszönhetően a maguk Saturn óriásrakétájával. Az amerikaiaknak viszont nem volt hadra fogható plazmahajtóművük, a fejlesztés alatt álló Nova nem volt képes akkoriban nagyszabású vállalkozások végrehajtására. Viszont, volt egy Neumann Jánosuk, aki a Ciolkovszkij által lefektetett űrhajózási alapképleteket képes volt nagy pontossággal a kor technikájára alkalmazni, és meghatározni, miként lehet elérni a Föld közelében található égitesteket – a lehető leggyorsabban és legegyszerűbben, azaz legbiztonságosabban. Szükség- és kényszer-szülte egyezmény született tehát a távolabbi világűr felderítésében: az együttműködés.

És mire föl volt ez az egész? Az egész emberiséget érintő, létfontosságú kérdéseket kellett tisztázni: vajon kiktől származnak az 1890-es évek végétől, szinte valamennyi marsközelség idején a bolygósomszédunkról fogott rádiójelek? A leghíresebbekké Francis Jenkins, washingtoni feltaláló által, 1924-ben, a 6000 méteres hullámhosszon rögzített adatok váltak. 30 órányi anyagot vett fel, rövid és hosszú rádiójelek sorozatát. Később a jeleket sötét-világos mintázattá alakította és mozgófilmre ültette át, s ahogy később minderről beszámolt, „A film körülbelül félórás ismétlődő szakaszokra tagoló-

dik, és az ez idő alatt érkező jeleket, ha egymás alá rajzoljuk, emberi arc bontakozik ki előttünk, és még valami más, amit nem tudunk értelmezni”. A film jelenleg a Nemzeti Standard Hivatalban található.

Az 1940-es évek végén az ufójelenségek is egyre nagyobb számban jelentkeztek szerte a világon, s miután a nagyhatalmaknak sikerült egymás között tisztázniuk, hogy nem a másik fél titkos esz-közeiről van szó, sürgetővé vált mihamarabb választ találni a kérdésre az eredetüket illetően, hiszen nem lehetett eldönteni, milyen szándékkal érkeznek, jelentenek-e veszélyt vagy sem, netán katonai előnyt lehet kovácsolni felbukkanásukból.

Hihetetlen arányú fejlesztési munkák indultak be a nagyhatalmaknál. Ezeknek köszönhetően 1949-ben sikerült ember-vezette űrhajóval első ízben körberöpülni a Földet, majd 1957-ben embereket juttatni a Hold felszínére, kideríteni, hogy égi kísérőnk inkább csak megfigyelő-állomásként és olykor bányatelepként működik. Ha lényegi kérdésekre választ akarnak kapni, akkor messzebb kell indulni. Kézenfekvő célpontként jelentkezett a Mars. Mindez azonban már történelem, ha félig, vagy olykor teljes mértékben, titkos is.

Siskin nyugodt volt. Mindig és minden körülmények között nyugodt volt. Higgadt és logikus döntéseket hozott. A légi harcok megtanították erre: a túlélésre. Maga sem tudta hányszor szállt le lángoló géppel, szitává lyuggatott üzemanyagtartállyal, törött szármnyal, füstölgő műszerfallal, ellenséges golyókkal a testében. Mindezek „mellékes körülmények” voltak, a „szent cél” lebegett a szeme előtt: védeni a hazát bármi áron. Ez alkalommal ugyan egészen másról volt szó, de valahol mégis akadt hasonlóság: teljesíteni a tervet, minden áron!

Végigjáratta a szemét ismét a műszerfalon, elégedetten nyugtázta: valamennyi kijelző továbbra is nyugodt, zöld fényben világít. A kis, az otthon melegét sugárzó földgömb lekerült a panelről, helyét más szerkezetek foglalták el. Végigpillantott a karján, a csuklótükrök a helyén, páramentesek, a gombnyomogató pálca a keze ügyében (erős gyorsulás esetén csak ezek segítségével tudta a szükséges műszereket kezelni), a fényviszonyok rendben, az emelkedő Nap sehol sem csillan be, nehezítvén a látást.

A feje feletti kapcsolótáblára siklott a tekintete, néhány műszert leolvasott, rutinszerűen nyugtázta, továbbra is minden a tervek szerint halad, a visszaszámlálás rendben zajlik. Volt még néhány perce a szokásos – többször is megismételt – a fellovési procedura részét képező ellenőrzésig.

Szkafandere sisakjának „rostélyát” még nem húzta le. Figyelte a levegőcserélő egyenletes működését. Kicsit ugyan hangos volt, ám ez nem fog változni a hosszú út során sem, a kiképzés időszaka alatt már igyekeztek hozzászoktatni őket, ők pedig elfogadni: ha tiszta levegőt szeretnének beszívni, az bizony – zajjal jár.

A műszerek ellenőrzését követően legénysége tagjait mérte fel. Jobbján Surin ugyancsak egyenletesen lélegzett, szeme lehunyva, gondolatai valahol messze jártak, még az sem volt elképzelhetetlen, hogy elszundított. Sisakjának „rostélyá” ugyancsak felhúzva. A fedélzeti mérnök a negyvenes évei elején járt, magas homloka még magasabb lett ritkuló, rövidre vágott, őszülő hajának következtében. Arca széles volt, erőteljes, miként testfelépítése is, ez adott némi ellentételezést viszonylag alacsony termetéhez. A katonai kiképzése során harcművészeteket is tanult. Talán ez utóbbinak is köszönhette olyan mértékű fizikai megterhelések elviselését, amelyekbe más belehalt volna.

Az űrhajóban a parancsnok balján a kilövésre várakozó Tatjana sok mindenben tökéletes ellentéte volt férjének. Csupán 25 évével az űrtrojka messze legfiatalabb tagjaként vett részt a küldetésben. 164 cm-es magasságával csupán kicsivel maradt alul férje mellett. Rövid, világosbarna, már-már szőkés hajtincsei rakoncátlanul lengedeztek a levegőcserélő által keltett gyenge légmozgásban. Most is mosolygott, tekintete élénken járt fel, s alá. Egy pillanatra megállapodott Siskin parancsnok feje felett ütemesen lengedező Misa macskón, majd az ablakok felé siklott, közben végigpillantott a műszerfalakon, aztán a férjén állapodott meg. Mosolya még szélesebbre húzódott. Habár messze a legfiatalabb volt, atlétikai adottságai, feladatmegoldó képessége, valamint a kiképzés során mutatkozó kitartása, helyzetfelismerése, s további, az űrrepülés során nélkülözhetetlen adottságai, a csapat teljes értékű és nélkülözhetetlen tagjává tették. Amikor kiválasztották, a döntéshozók úgy ítélték meg, a legénység két tagja között fennálló szoros érzelmi kötelék a küldetés sikerének egyik fontos, talán a legfontosabb eleme lehet.

A parancsnok volt a legidősebb, a maga félszáz esztendejével. Egyben a legmagasabb is: néhány milliméter hiányzott csak, hogy kiessen a 170 cm-es értéken meghúzott korlátozás következtében. Határozott arcát égési- és egyéb sebekből származó, halvány hegesedési nyomok szórták tele. Ősz haja koponyája két oldalára szorult. Néhány milliméteresre vágatta le. Elszántan járatta a személt a különböző berendezéseken, élénken fülelt, szinte együtt élt az űrhajóval. A legkisebb rendellenességet is igyekezett kiszűrni, ám szeren-

csére semmi olyasmi nem akadt, ami felkeltette volna a figyelmét. Hacsak az nem, hogy az órán rendületlenül peregtek a másodpercek, hamarosan jelentkezik az irányítóközpont.

A szeme sarkából változást észlelt a távoli dísztribün környékén. A lassan emelkedő Nap fénye éppen rávetült. Három sötét pontot látott mozogni rajta. Ha helyesen becsülte meg, márpedig a szemében feltétlen megbízhatott, embereket látott fellépni a központi helyre. Megítélése szerint nem lehettek mások, mint Nyikita Szergejevics Hruscsov, az SzKP KP első titkára, Kerim Alijevics Kerimov altábornagy és Szergej Pavlovics Koroljov, a főkonstruktőr. Szinte ugyanebben a percben megreccsent a fülhallgatója, az irányítóközpont jelentkezett:

- Aelita, 20 perc a fellövésig. Siskin parancsnok, helyzetjelentést kérek!

- Aelita, Siskin parancsnok – felelte, öblös hangja határozottan csengett. Jelentést tett, s elkezdte felsorolni a legfontosabb műszerek kijelzőinek állását. Perceken át zajlott a folyamat, és még egyszer ismét végig kell majd járni a szokásos kilövési procedúra lépéseit. Ha bármi rendellenesség, vagy hiba adódik, annak most kell kiderülni. Ha nem, az könnyen vezethet katasztrófához.

Miközben a protokoll meghatározott rend szerint folyt, Siskin először jobbra, majd balra pillantott, társai felemelt kézzel jelezték, minden rendben, a visszaszámlálás folytatódhat, bár az élettani működésükre vonatkozó telemetrikus adataikat az irányítóközpontban egyébként is látták, a többszörös biztosítás ez esetben elengedhetetlen volt.

Múltak a percek, elérkezett az idő a szkafanderek védőrostélyának leeresztésére, a zárás hermetikusságának ellenőrzésére. A belső rádiókapcsolat megfelelő működését ismét ki kellett próbálni. A hullámhosszt már korábban beállították, az irányítóközpontban is hallották Siskin parancsnok szavait:

- Valja elvtárs, kilövésre kész?
- Igen, parancsnok – hallatszott a nyugodt válasz.
- Tánya elvtársnő? – pillantásával is követte a megszólítottat, aki ismét kezével is intett, miközben válaszolt.

- Minden rendben, parancsnok – felelte lágy hangján és még egy halvány mosolyt is megeresztett.

- Központ. Nyugtázva – Siskin fülhallgatója kissé recsegett, két társa kézzel mutatta, a vétel náluk is rendben van.

- Központ. A szervíztorony leválasztása kilövés mínusz tíz perckor indul. Ha bármi rendellenességet észlelnek, azonnal jelezzék.

Semmiféle váratlan esemény nem zavarta meg a folyamatot. A szervíztorony és a hordozórakéta közötti fizikai összeköttetések megszűntek, zárultak a szelepek, leváltak a különböző kábelek és vezetékek – utóbbiak, mint vaktában hadonászó polipkarok kavarogtak a levegőben, ahogy elengedték „zsákmányukat” -, s kezdtek lassan távolodni az űrhajótól. Az Aelita immár a saját lábán állt, késsen rá, hogy kitörjön a Föld nehézkedési teréből. A kabinban ülők mindebből csupán annyit éreztek – nagyjából 50 méteres magasságban -, hogy űrhajójuk kissé beleng a hajnali szélben, s lágyan ringatni kezdi őket, mintha egyfajta különleges bölcső lenne, s nem éppen arra készülne, hogy percek múlva több százezer ló erejével elszakítsa önmagát a kilövőpadtól.

II. Alekszij, Moszkva és minden oroszok pátriárkája, két nappal ezelőtt magas rangú püspökei társaságában – felszentelte az űrhajót, a szertartást követő rövid istentiszteleten a legénység tagjai is részt vettek. Minden készen állt tehát. Égi és földi hatalmak egyaránt segítették a küldetést.

A visszaszámlálás folyamata átlépte az 5 perces jelet, a végső ellenőrzések következtek, az összpontosítás mértéke a tetőfokára hágott. Ha most valami hiba csúszna be, minden odaveszik. Az űrtrojka tagjai is feszülten figyelték a műszereket, hallgatták az irányítóközpont számukra sugárzott tájékoztatását. Szívverésük kissé szaporább lett, igaz, szimulátorokban már több százszor is elgyakorolták a lehetséges helyzeteket, ám ott, ha hibáztak, újra lehetett kezdeni, miután megtárgyalták a dolgot, ismételten végre lehetett hajtani az elvárt vagy szükségessé vált műveletsort, a nélkül, hogy akár a hajuk szála is görbült volna. Itt és most azonban nem volt második lehetőség.

A kozmonauták nyugodtan és mélyeket lélegeztek, igyekeztek tagjaikat ellazítani. Siskin és Surin számára már ismerősek voltak a start közben fellépő erőhatások, tudták mire és mikor számítsanak, Kuznyecovára azonban mindez az újdonság erejével hatott. Elsősorban nem űrhajósok képezték ki, az ő feladata nem az esetlegesen adódó repülési problémák kezelése és megoldása volt.

Elérkeztek a végső másodpercek. Berobbant az első fokozat hajtóműve, a rakéta méltóságteljesen, majd egyre sebesebben emelkedni kezdett. Az űrhajósok az Aelita kabinjában e pillanatokban egymás kezét szorították. A fülükben a repülési paramétereket

hallották, főleg a magassági és sebességi értékeket. A 10 másodpernél az űrhajó forgási manővert hajtott végre, a terveknek pontosan megfelelő módon. Orrát északkeleti irányba szegezte, s növekvő sebességgel indult a Nap irányába.

Egyre növekvő erő szorította őket az ülésbe. A fejüket már meg sem tudták mozdítani, odapréselte az erőhatás az ülés hátuljához. Csak a szemüket tudták járatni erre-arra. A 3 g-s gyorsulást átlépve már beszédképességük is elveszett. Csupán végtagjaikat tudták még valamennyire mozgatni, erre szükség is volt, hiszen a parancsnoknak bizonyos gombokat meg kellett nyomni – utasítás szerint – ehhez a fémrudacskát használta, másként ezt a műveletet ilyen erőhatások mellett, nem lehetett volna elvégezni. Azt azonban még ebben az állapotban is érzékelték, miként válik az ég körülöttük egyre sötétebbé, s erősödik fokozatosan a Nap fénye, ahogy mind-egyre vékonyodik a légkör árnyékoló hatása.

A legnagyobb aerodinamika terhelés a repülés 60. másodperce után jelentkezett. Már a hangsebesség többszörösével repültek. Ezekben a másodpercekben a rakéta rázkódása felerősödött, eresztékei recsegték-ropogtak, ahogy megküzdöttek a hatalmas nyíróerőkkel. Oldalirányú futóáramlások is ostromolták sebesen rohanó testét, ő azonban rendíthetetlenül és egyre sebesebben tört felfelé.

A kritikus szakasz hamar elmúlt, a siklása és rázkódása sokkal egyenletesebbé vált. Közeledett a 124. másodperc, az újabb kritikus pillanat, az első fokozat leválásának időpontja, s a második fokozat gyújtása. A szovjeteknek számos problémájuk adódott a hajtóművek világűrben történő indításával kapcsolatosan, jó néhány küldetés fulladt kudarca amiatt, hogy az adott rakéta-fokozat egész egyszerűen nem gyújtott be. Nem voltak még túl tehát az izgalmon.

Az első fokozat működése végül rendben befejeződött, a folyamatos gyorsulás megszűnt néhány pillanattal, hogy aztán gyújtson a második fokozat, és a fokozódó erőhatás újból az üléseikbe passzírozza őket. Ez alkalommal azonban annak mértéke már jóval kisebb volt. Kissé félrefordítva fejüket egymásra mosolyogtak, és hallgatták némán az űrközpont monoton közléseit a telemetrikus adatokról.

Immár teljes sötétség vette körül őket, a Nap ugyan majdnem előttük ragyogott, de már szinte a közvetlen szomszédságában mélyfekete volt az űr, színpompásan ragyogtak a csillagok.

Szibéria felett haladtak, a Csendes-óceán irányába, amikor újabb szusszanásnyi szünet következett be a terhelésben, a másod-

dik fokozat hajszálpontosan 206 másodperc után befejezte a működését, indított a harmadik, az utolsó lépcső. Ezúttal az égésidő 238 másodpercig tartott. Ennyi volt még hátra, hogy a hordozórakéta legyőzze a Föld gravitációs börtönét és átmeneti ellipszispályára állítsa az Aelita űrhajót.

Alattuk a horizont már teljesen meggörbült, szinte az egész földkorongot át tudta fogni a tekintetük. A légkör csodálatos kék sávja halványan ragyogta körül. Előttük a napfényben megcsillant az óceán vize, a partok hegyvonulatai is jól kivehetőek voltak. „Mennyire békés, nyugodt és káprázatosan szép innen fentről minden! Milyen távolra kerülnek a hétköznapi vitái, összetűzései, kegyetlenkedései. A magasból csak bolygónk páratlan szépsége látszik, amint függ a végtelen űrben és rója a törvények által kijelölt pályáját a Nap körül.” - Volt idő mindezt végig gondolni és átérezni a 3. fokozat működését felölelő néhány perc alatt.

Az űrhajó már áttörte a 200 km-es magasságot is, bő 1500 km-es távolságban jártak már Tyuratamtól. Követését pár perccel ezelőtt vette át a Kolpasevói állomás. Még néhány pillanat és levált a harmadik fokozat. Az űrhajó remegése teljes egészében megszűnt, beállt a súlytalanság. Az űrtrojka tagjai felszabadult örömrivalgásban törtek ki. Eközben az Aelita szép lassan, mint hatalmas szárnyakat, kitérte napelemtábláit.

- Megcsináltuk, elvtársak! – dörmögte mély hangján Siskin parancsnok. Oldalra nyúlt és forrón megrázta társai szkafanderkesztyűbe bújtatott kezét. Valerij és Tatjana boldogan mosolygott.

Nem volt sok idő öröme. Újabb jelentés és rendszerellenőrzés következett a repülési protokoll szerint. Engedélyt kaptak a sisakfedő nyitására, s egyben a földi irányítóközpont kiadta a parancsot is: nyolc óra kötelező pihenés.

A kozmonauták örömmel tettek eleget a felszólításnak, hiszen már nagyon régóta voltak talpon, a túlfeszített összpontosítás, a várakozás, a félelem, mind-mind megtette a maga hatását. Hullafáradtak voltak. Kibújtak szkafandereikből, egymást segítve - hiszen a súlytalanságban a hétköznapi és könnyű mozdulatok korántsem annyira egyszerűek -, elhelyezték őket a megfelelő tárolókba, majd egy csapóajtón, libasorban, átkúsztak a műszaki egységbe, amely egyúttal lakótérként is szolgált. Kissé tágasabb volt, mint a pilótakabin, de nem luxusnyaralási célokra tervezték. Ám a pilótakabin és a műszaki egységet megosztva, egész kényelmesen el lehetett lenni három embernek, habár az előttük álló 10 és fél hónapos utazás során még sok probléma adódhatott a szoros közelségből. Pontosan

emiatt döntöttek egy katonai veterán és egy házaspár kiválasztása mellett.

A műszaki egységben parányi alvófülkék is helyet kaptak, éppen beléjük fért egy-egy ember. Kis ajtót is szereltek rájuk, így némi- leg tompították a levegőtető-rendszer hangos zúgását. Ám olykor még így is szükség lesz a fül dugókra. A fülkéket nem pontosan egymás mellé helyezték el, Surin és Tánya helye érintkezett, eltávolítható válaszfallal, Siskin parancsnoké kissé arrébb állt. Ily módon igyekeztek némi intim teret biztosítani a kozmonauták számára. A műszaki egységben tárolták a hosszú útra elegendő, több tonnányi élelmet, vizet, a létfenntartó berendezéseket. Helyet kapott egy kis „könyvtár” is, mikrofilmeket, mágnesszalagokat tartalmazott. Olvasnivalók, lényeges műszaki és tudományos leírások, de szórakoztató témakörök is helyet kaptak. Fólia-burkolta mosakodó-helyiség, néhány tornaszor és egy lehajtható asztallap alkotta még a felszerelés részét.

A fáradtság és a sikeres felszállás okozta izgalmak csillapodása elálmosította őket, szinte beleájultak a súlytalan álomba.

Pontosan nyolc órával később a hangszórókból a Kalinka csendült fel. Siskin egy másodpercen belül tökéletesen éber volt, Surinnak kellett némi idő, míg összeszedte magát, Tánja nyújtózkodott és ásított egyet, és pillanatok alatt teljesen munkaképes volt. Talán még tánra is perdült volna, ha a súlytalansági körülmények között megtehetné volna.

- Jó napot elvtársak, lássunk munkához – köszöntötte a társait és adta ki a parancsot Siskin parancsnok. – Foglaljuk el a helyünket a pilótafülkében és készüljünk fel a dokkolásra! Előtte azonban, javasolom, együnk pár falattal. Éhgyomorra az agy sem jár!

Az előzetes tervek szerint, a földközi pályáról a Marshoz vezető útra, az Egyesült Államokból – hetekkel korábban – a Saturn-V hordozórakétával felbocsátott egy-egy űrvontató szállítja majd az Aelitát és amerikai társát, a Nova űrhajót. A két hatalmas, plazmahajtóművel ellátott fokozatnak földközi pályán kellett várakoznia a pilótákat szállító űrhajókra. A felbocsátásuk közben le is zajlott, egymástól néhány száz méteres távolságra haladtak az előre meghatározott pályán. Az Aelita személyzetének – a telemetriai adatok birtokában – be kellett mérnie a célobjektumokat, megközelíteni, és összekapcsolódni az övékével.

Néhány tubus élelem elfogyasztását követően elfoglalták helyét a pilótakabinban, a parancsnok a műszerfal előtt, az űrhajó rendszereinek szokásos ellenőrzésébe fogott, míg fedélzeti mérnöke

a radarernyőt kezdte figyelni, illetve, kinézve az űrhajó ablakán, megpróbálta szabad szemmel megkeresni a két, rájuk várakozó, párhuzamosan haladó fénypontot. Tánya a másik ablakon figyelt kifelé, s hogy valamennyien jól lássanak, kissé tompították a kabinban a fény erejét. Siskin parancsnok eközben bejelentkezett a földi irányításnál is, jelentést adott és utasításokra várt.

Valahol, mögöttük, már az amerikai űrhajónak is közelednie kellett, nagyjából egy órával ezelőtt bocsáthatták fel. Velük is próbáltak kapcsolatba lépni, egyelőre sikertelenül. Tánya folyamatosan hívta őket, miközben a sötét világot figyelte.

Siskin parancsnok örömmel nyugtázta, hogy a radarernyőn végre felbukkant a két keresett pont.

- Vizuális megerősítést kérek! – adta ki a parancsot Valjának. A fedélzeti mérnök a radarernyőre pillantott, majd a szeme elé húzott egy távcsövet és a jelzett irányba fordította. – Jelezd, kérlek, ha megvannak! – adta ki az újabb utasítást, anélkül hogy levette volna szemét a műszerekről és a radarernyőről. Eddig automata vezérléssel haladtak, a parancsnok készen állt, hogy bármelyik pillanatban átvegye a kézi vezérlést – a közelítés és a dokkolás végső fázisában. Percekig nem történt semmi. Kisvártatva, a döbbenettől megbicsakló hangon Valja szólalt meg:

- Parancsnok, valami nem stimmel.

- Igen, fiam? – Gyakran szólította így Surint, pedig csak tíz év volt közöttük. Kivárt.

- Mintha megelőztek volna bennünket – hangjában némi tétovázás csendült.

- Mi? – ám ahelyett, hogy megvárta volna a választ, előre és oldalt hajolt, eközben Valja kissé arrébb húzódott, hogy ne legyen útban. A parancsnok a távcsőért nyúlt és szeméhez illesztette. Néhány másodperc alatt megtalálta, amit keresett. A sokat tapasztalt veterán csak egy rendkívül kacifántos káromkodást tudott elengedni. Talán fél percig figyelte az eseményeket, majd visszahúzódott a helyére, rádiósávot váltott, és jelentette:

- Siskin parancsnok. Jelentem, a célobjektumok radarral bemérve. A bemérés vizuálisan megerősítve. A dokkolás lehetetlen, mindkét űrvontatóhoz amerikai űrhajó kapcsolódik. Utasítást várok.

2.